

Брюксел, 23.6.2017 г.
COM(2017) 338 final

ДОКЛАД НА КОМИСИЯТА ДО ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ И СЪВЕТА
относно пречките пред търговията и инвестициите
за периода 1 януари — 31 декември 2016 г.

ДОКЛАД НА КОМИСИЯТА ДО ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ И СЪВЕТА

относно пречките пред търговията и инвестициите

за периода 1 януари — 31 декември 2016 г.

ВЪВЕДЕНИЕ

Като част от Стратегията за достъп до пазари („СДП“), в настоящото седмо издание на Доклада относно пречките пред търговията и инвестициите („ДПТИ“) се анализират пречките, докладвани на Комисията от предприятията и държавите членки в рамките на Партньорството за достъп до пазари („ПДП“)¹.

Това партньорство между Комисията, държавите членки и европейските предприятия вече се оказва много полезно за събиране на информация относно пречките пред търговията и за съвместно определяне на приоритетите и на обща стратегия за отстраняване на пречките. На основата на този опит и като се има предвид нарастването на протекционизма, Комисията в своето съобщение „Търговията — за всички“² обяви „засилено партньорство“ за засилване на съществуващите съвместни усилия и за разширяване на обхвата им, така че той да не се ограничава до премахването на пречките пред търговията и инвестициите, а да включва и изпълнението на споразуменията за свободна търговия („ССТ“)³.

В този контекст тазгодишното издание на ДПТИ акцентира върху конкретни пречки, които засягат пряко дейността на икономическите оператори на ЕС в трети държави. Този подход се отличава от анализите на общите протекционистки тенденции, разгледани в предишното издание⁴, и се съсредоточава върху най-

¹ ПДП беше създадено през 2007 г., за да се задълбочи сътрудничеството между Комисията, държавите членки и предприятията в ЕС както в Брюксел, така и на местно равнище. То се основава на месечните заседания на Консултативния комитет за достъп до пазари и секторните работни групи за достъп до пазари в Брюксел и на редовните заседания на екипите за достъп до пазари или на заседанията на търговските съветници в трети държави.

² http://trade.ec.europa.eu/doclib/docs/2015/october/tradoc_153846.pdf

³ До края на 2017 г. се предвижда да бъде приет нов доклад за изпълнението на ССТ.

⁴ Все още е в ход изготвянето на по-общ анализ на протекционистките тенденции в рамките на двугодишния доклад на СТО за протекционистките мерки, приети от държавите от Г-20. Последният доклад за наблюдение на търговията на СТО към момента на изготвяне на настоящия доклад (https://www.wto.org/english/news_e/news16_e/trdev_09dec16_e.htm) е от 9 декември 2016 г.

важните пречки, засягащи износа на ЕС за 51 трети държави⁵, в съответствие с докладваното в рамките на ПДП и отбелязаното в раздела за пречките пред търговията в Базата данни за достъп до пазари (БДДП)⁶. Този анализ на мерките, които се отразяват на дейността на предприятията от ЕС, също позволява да се направят някои заключения, които като цяло потвърждават продължаващото засилване на протекционистките тенденции, наблюдавани в предишните доклади за ДПТИ и протекционизма.

В първия раздел на настоящия доклад е представен цифров анализ по държави, по видове пречки и по сектори на всичките 372 активни⁷ пречки пред търговията и инвестициите, регистрирани в БДДП, и на 36-те нови пречки, регистрирани през 2016 г.

Във втората част е представен по-подробен анализ на новите пречки, докладвани през 2016 г. (1 януари — 31 декември 2016 г.), като се описват специфичните тенденции в различните държави и сектори и се оценяват потенциално засегнатите търговски потоци.

В третия раздел се представят подробно инструментите, използвани в СДП за преодоляване на тези пречки, и се предоставя общ преглед на 20-те пречки, отстранени успешно през 2016 г. След общ анализ на потенциално засегнатите търговски потоци и основните сектори, които са били облагодетелствани, се подчертават и някои големи успехи.

I. ПРЕГЛЕД НА ПРЕЧКИТЕ ПРЕД ТЪРГОВИЯТА И ИНВЕСТИЦИИТЕ

В настоящата глава се предоставя фактологичен и подплатен с цифрови данни анализ на търговските пречки в трети държави и свързаните с тях тенденции въз

⁵ Австралия, Алжир, Ангола, Аржентина, Армения, Бангладеш, Беларус, Босна и Херцеговина, Бразилия, Венецуела, Виетнам, Доминиканска република, Еквадор, Египет, Израел, Индия, Индонезия, Казахстан, Камерун, Канада, Китай, Колумбия, Ливан, Малайзия, Мароко, Мексико, Молдова, Нигерия, Нова Зеландия, Норвегия, Оман, Пакистан, Парагвай, Перу, Руска федерация, Саудитска Арабия, САЩ, Сингапур, Тайван, Тайланд, Тунис, Турция, Уганда, Украйна, Уругвай, Филипините, Швейцария, Чили, Южна Африка, Южна Корея, Япония, .

⁶ Базата данни за достъп до пазари (<http://madb.europa.eu/madb/indexPubli.htm>) дава информация на дружествата, които осъществяват износ от ЕС, относно условията за внос на пазарите на трети държави. Това включва информация за пречките пред търговията, но и за тарифите и правилата за произход, процедурите и формалностите за внос в трети държави, санитарните и фитосанитарните мерки, статистиката и специфичните експортни услуги, предоставяни на МСП. И обратното, Бюрото на ЕС за съдействие на износителите (<http://exporthelp.europa.eu/thdapp/index.htm>) предоставя информация и относно условията за внос от търговски партньори в ЕС (включително за приложимите тарифи и изисквания, преференциални договорености, квоти и статистически данни).

⁷ „Активни пречки“ означава, че тези пречки се следят понастоящем в рамките на Партньорството за достъп до пазари (за разлика от вече отстранените пречки).

основа на раздела за търговските пречки на БДДП, в който са събрани на едно място всички пречки, за които са предприети действия в рамките на БДДП.

Важно е да се отбележи, че БДДП (и настоящият доклад) не предоставят изчерпателен преглед на всички пречки пред търговията, пред които са изправени икономическите оператори от ЕС⁸. Дружествата може да решат да не докладват за някои пречки пред ПДП, защото се надяват да ги решат или да заобиколят последиците от тях, или защото пречката може да не се числи сред приоритетите на ПДП. Освен това някои дружества може да не осъзнават възможността за справяне с пречките чрез ПДП.

Въпреки че БДДП и настоящият доклад не предрежават (не)законосъобразността на отбелязаните мерки, всички тези пречки са установени като проблематични за дружествата от ЕС и са подредени по приоритет с цел по-нататъшни действия в ПДП, тъй като те биха могли да бъдат дискриминационни, непропорционални или ограничаващи търговията.

А. ОБЩ ПРЕГЛЕД НА ПРЕЧКИТЕ ПРЕД ТЪРГОВИЯТА И ИНВЕСТИЦИИТЕ

Към момента на изготвянето на настоящия доклад в БДДП са регистрирани общо 372 активни пречки пред търговията и инвестициите. Тази цифра показва успешната роля на ПДП като форум за идентифициране на пречките пред търговията, но също така показва, че значителен брой мерки продължават да ограничават възможностите за износители и инвеститорите от ЕС. БДДП позволява регистрираните пречки пред търговията да бъдат разграничени по трети държави, по вид мерки и по сектори. Настоящият доклад се придържа към тази разбивка.

1. Разбивка на всички пречки по трети държави

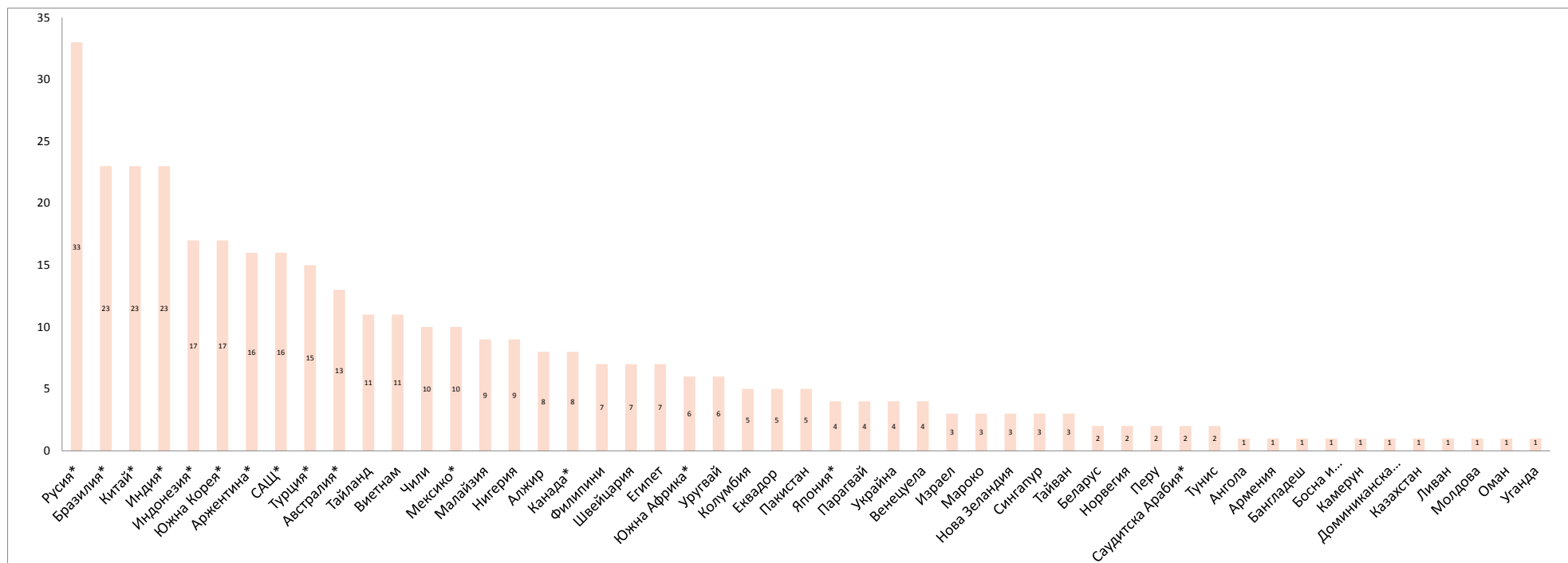
Графика 1 представя графично географското разпределение на тези мерки.

Независимо че през 2016 г. на срещата на върха на Г-20, проведена на 4—5 септември 2016 г. в Ханджоу, лидерите на държавите от Г-20 отново потвърдиха,

⁸ Вж. например неотдавнашния съвместен доклад на Международния търговски център (МТЦ) и Комисията, „Navigating Non-tariff Measures: Insights From A Business Survey in the European Union“ [„Навигиране на нетарифни мерки: прозрения от проучване на предприятията в Европейския съюз“], декември 2016 г. (http://trade.ec.europa.eu/doclib/docs/2016/december/tradoc_155181.pdf), прегледа на потенциално ограничаващи търговията мерки, описани в контекста на предишния ДПТИ (http://trade.ec.europa.eu/doclib/docs/2016/may/tradoc_154568.pdf; http://trade.ec.europa.eu/doclib/docs/2016/june/tradoc_154665.pdf) или предишни доклади относно протекционизма.

че ще отхвърлят протекционизма, десетте икономики с най-голям брой все още съществуващи пречки пред търговията са икономики на държави от Г-20. Най-голям набор от пречки бяха регистрирани в Русия — 33 отбелязани мерки. От тях 16 се прилагат направо на границата, 14 са следгранични, а 3 са субсидии, нарушаващи търговията. Държавите, които са на второ място по най-голям брой активни пречки, са Бразилия, Китай и Индия, като всяка от тях понастоящем е с 23 активни мерки. Това са главно следгранични мерки (14 за Бразилия и по 12 за Китай и за Индия), но и мерки, прилагани направо на границата (9 за Бразилия, 10 за Китай и 11 за Индия) За Китай в БДДП бе регистрирана и една мярка, свързана със субсидия.

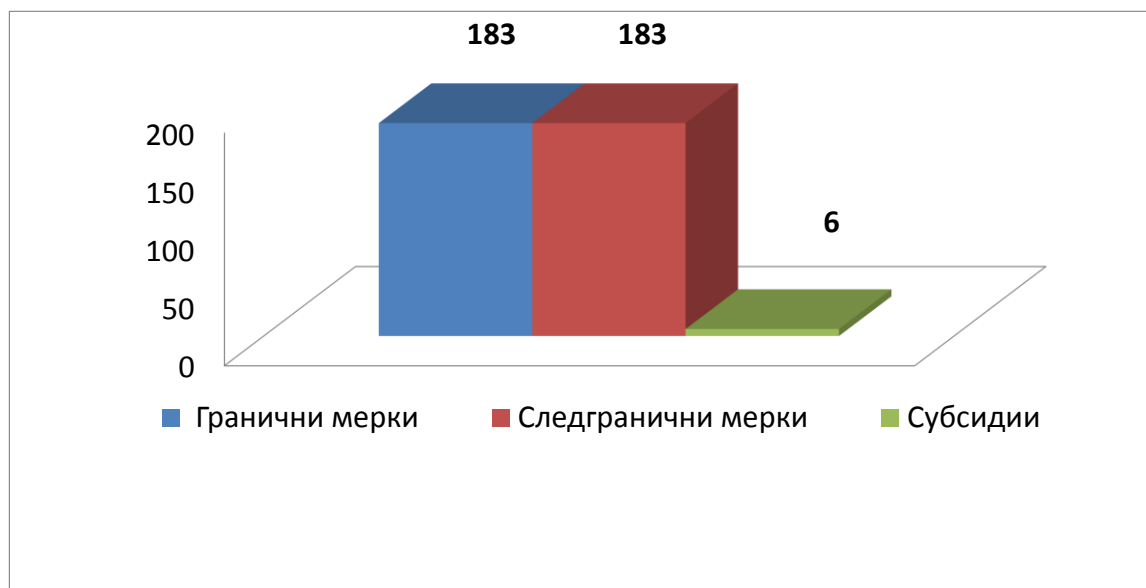
Други трети държави, за които са регистрирани 10 или повече пречки пред търговията и инвестициите, са Индонезия (17), Южна Корея (17), Аржентина (16), Съединени американски щати (16), Турция (15), Австралия (13), Тайланд (11), Виетнам (11), Чили (10) и Мексико (10).

Графика 1: Географска разбивка на регистрираните в БДП пречки пред търговията и инвестициите (* — държави от Г-20)

2. Разбивка на всички пречки по вид мерки

БДДП също така позволява разграничение на видовете пречки. Това е нагледно показано в графика 2.

Графика 2: Разбивка по видове на регистрираните в БДДП пречки пред търговията и инвестициите

Графиката показва еднакъв брой (по 183) за по-традиционните гранични мерки и за следграничните мерки. Граничните мерки са ограничения, които пряко засягат вноса и износа, обикновено чрез увеличение на тарифите, количествени ограничения, санитарни и фитосанитарни мерки (СФС), лицензии за внос или чрез категорични забрани за търговия. Русия (16), Индия (11), Аржентина (11), Китай (10) и Турция (10) са държавите, които най-често са прибягвали до тези пречки.

В БДДП е регистриран еднакво висок брой и на следграничните мерки. Тези пречки включват ограничения, свързани с услуги, инвестиции, държавни поръчки, права върху интелектуална собственост или неоправдани технически пречки пред търговията. За Русия, Бразилия (по 14), Китай (12) и Индия (12) е регистриран най-голям брой такива мерки.

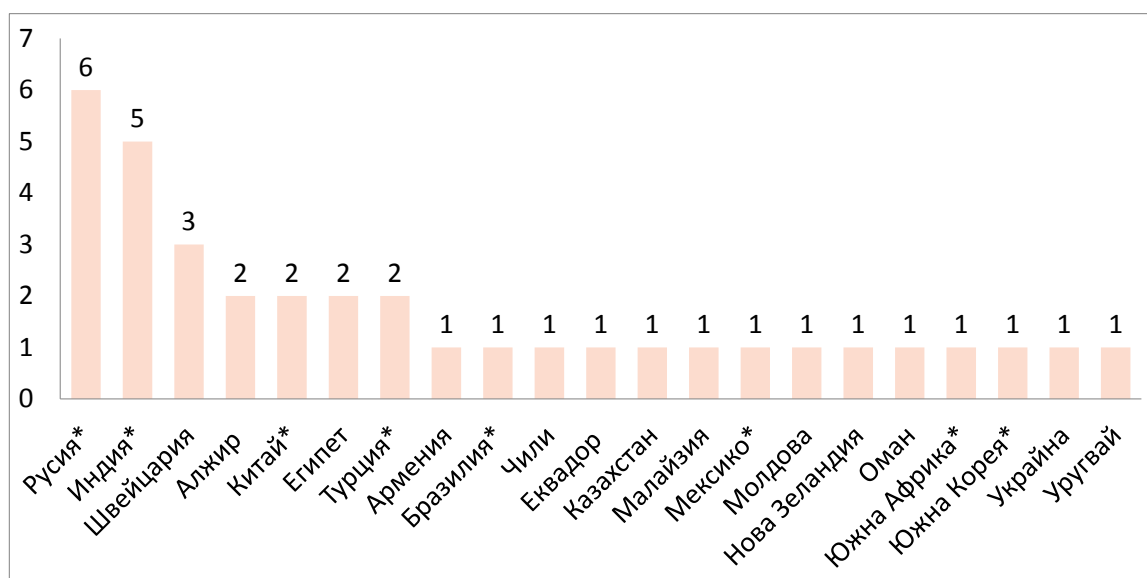
Третата основна категория регистрирани пречки са субсидиите, нарушаващи търговията. Въпреки че субсидиите се разглеждат по-скоро в рамките на антисубсидийни разследвания, държавите членки и предприятията избраха да докладват за някои схеми за субсидии (6) също и в рамките на ПДП, като подчертаха нарастващите предизвикателства, породени от тази нелоялна практика. Русия отговаря за половината от регистрираните субсидии, които значително нарушават търговията (3), следвана от Китай, Южна Корея и САЩ (с по 1).

Б. ПРЕЧКИ ПРЕД ТЪРГОВИЯТА И ИНВЕСТИЦИИТЕ, ДОКЛАДВАНИ ПРЕЗ 2016 г.

Като се има предвид годишният му обхват, ДПТИ представлява добра възможност за ежегоден преглед на новите пречки, както и на дейностите по отстраняване на пречките в ПДП. Въз основа на данните, вписани в БДДП, през 2016 г. бяха регистрирани 36 нови пречки в 21 трети държави⁹. Броят на новите пречки през 2016 г. следователно беше в голяма степен в съответствие с 39-те нови мерки през 2015 г.

1. Разбивка на пречките, докладвани през 2016 г. по трети държави

Географското разпределение на тези нови пречки е нагледно представено в графика 3.

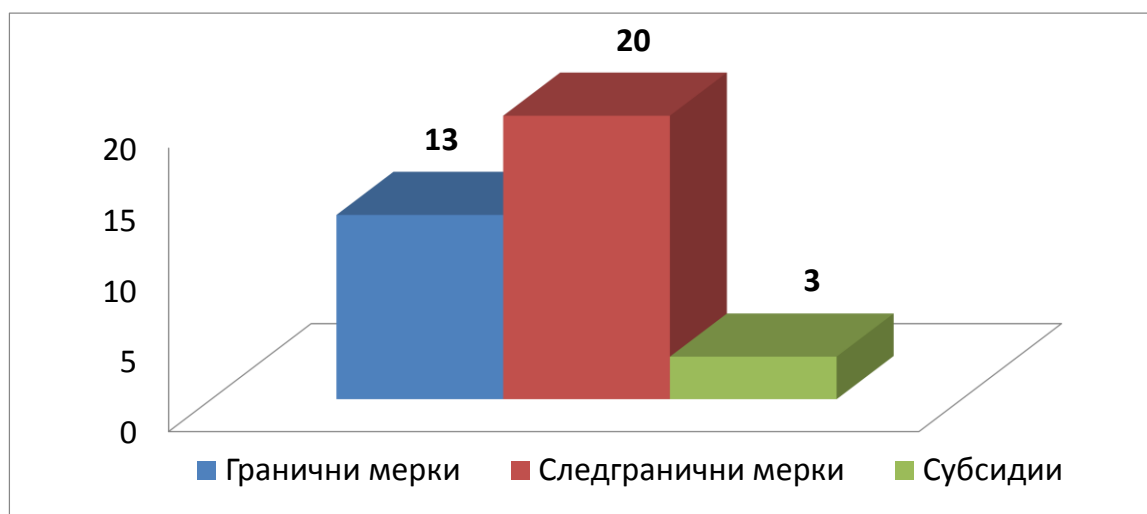
Графика 3: Географска разбивка на пречките пред търговията и инвестициите, докладвани през 2016 г. (* — държави от Г-20)

Най-голям брой нововъведени пречки през 2016 г. беше докладван по отношение на търговските и инвестиционните отношения с Русия (6) и Индия (5), което потвърждава тенденциите на протекционизъм, вече посочени в миналогодишното издание на ДПТИ. Швейцария също прибягна до три нови пречки, като в същото време беше докладвано за две нови пречки съответно в Алжир, Китай, Египет и Турция. Останалите 14 нови пречки бяха отбелязани за други отделни трети държави.

⁹ Алжир, Армения, Бразилия, Египет, Еквадор, Индия, Казахстан, Китай, Малайзия, Мексико, Молдова, Нова Зеландия, Оман, Русия, Турция, Украйна и Уругвай, Чили, Швейцария, Южна Африка, Южна Корея.

2. Разбивка на пречките, докладвани през 2016 г. по вид мерки

На графика 4 е представен преглед на трите основни вида мерки, регистрирани през 2016 г.

Графика 4: Разбивка по видове пречки пред търговията и инвестициите, докладвани през 2016 г.

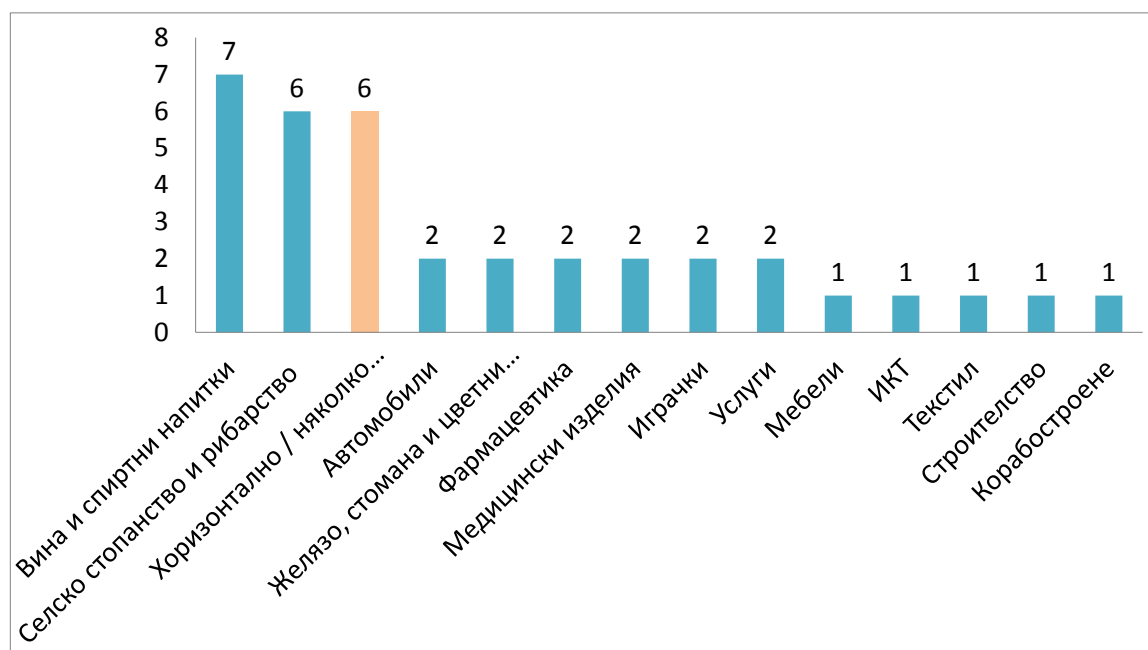
По-голямата част от пречките, регистрирани през 2016 г., са следгранични мерки (20), което показва по-голямо разчитане на вътрешни мерки, засягащи износа или инвестициите на ЕС, които често са по-трудни за забелязване и отстраняване. По-голямата част от регистрираните ограничения са били приети в областта на търговията със стоки, включително неоправдани регулаторни пречки, вътрешни данъчни мерки и права върху интелектуална собственост (17). Освен това бяха регистрирани няколко нови пречки по отношение на търговията с услуги (2) и инвестициите (1).

Макар броят на новите следгранични мерки през 2016 г. да надхвърли този на традиционните пречки пред търговията, с които износителите от ЕС се сблъскват на митницата, броят на новите гранични мерки също остана значителен (13). По-голямата част от тези ограничения възпрепятстваха вноса в трети държави чрез увеличени тарифи, квоти, забрани или обременителни лицензионни схеми (8). Освен това се появиха значителен брой нови ограничения относно санитарните и фитосанитарните мерки (4). Броят на новите отбелязани ограничения на износа, осъществяван от търговските партньори на ЕС, беше по-ограничен през 2016 г. (1).

Списъкът на пречките, докладвани през 2016 г., съдържа и нови мерки за субсидии (3), или под формата на общи схеми за субсидии (2), или конкретно свързани с извършването на износ (1).

3. Разбивка по сектори на пречките, докладвани през 2016 г.

В графика 5 е показан броят на новите мерки, регистрирани през 2016 г., засягащи 13 различни сектора на стопанска дейност.

Графика 5: Секторна разбивка на пречките пред търговията и инвестициите, докладвани през 2016 г.

Най-голям е броят на докладваните нови пречки за сектора на вината и спиртните напитки (7), следван от сектора на селското стопанство и рибарството (6). За автомобилния и фармацевтичния сектор, както и за секторите на услугите, медицинските изделия и играчките и сектора на желязото, стоманата и цветните метали бяха регистрирани две нови пречки. Бяха докладвани и отделни пречки в строителния, мебелния, корабостроителния и текстилния сектор и сектора на информационните и комуникационните технологии (ИКТ) (по една пречка). Накрая бяха отбелязани и шест хоризонтални пречки, засягащи няколко сектора.

II. ОСНОВНИ ПРЕЧКИ ПРЕД ТЪРГОВИЯТА И ИНВЕСТИЦИИТЕ, ДОКЛАДВАНИ ПРЕЗ 2016 г.

Настоящата глава представя по-задълбочен анализ на новите пречки в седемте търговски партньори, за които са отбелязани множество пречки през 2016 г.: Русия, Индия, Швейцария, Китай, Алжир, Египет и Турция. В тази глава се оценяват и потенциално засегнатите търговски потоци.

A. КАЧЕСТВЕН АНАЛИЗ НА НОВИТЕ ПРЕЧКИ

1. Русия

В разгара на голяма национална икономическа криза Русия продължи да прибегва до пречки пред търговията през 2016 г., за да защитава своята местна промишленост, потвърждавайки наблюдаваните в предишните доклади тенденции. На Русия се пада най-големият брой нови пречки през 2016 г. (6), повишавайки общия брой на съществуващите пречки за тази държава на 33, което също я поставя на първо място по общ брой на отбелязаните пречки пред търговията.

Субсидиите, които нарушават търговията, бяха сред основните пречки, докладвани за Русия, с две нови такива мерки, регистрирани през 2016 г. Една от новите мерки за субсидии беше насочена към насърчаване на производството на руските промишлени заводи в секторите на автомобилостроенето и селскостопанските машини след значителното намаляване на местното търсене. В този контекст правителството издаде два указа, предоставящи експортни субсидии от федералния бюджет на дружествата от тези сектори, осъществяващи дейност в Русия.

Правителството също така въведе специфични ограничения за участието на чуждестранни дружества в рамките на инвестиционни проекти, стартирани от държавни предприятия (ДП) или от частни дружества, които се субсидират от държавата. В контекста на тази мярка Русия също така въведе 15 % ценова преференция за руските дружества, участващи в търгове, провеждани от ДП.

Освен това Русия въведе две нови пречки, свързани със сертифицирането по отношение на циментовия и фармацевтичния сектор, целящи защита на местното производство и насърчаване на по-нататъшното локализиране на производството. За *цимента* тя въведе изисквания за задължително сертифициране, като същевременно не издаваше сертификати на дружествата вносителите (с изключение на вносителите на бял цимент), което доведе до спиране на износа на цимент от ЕС за Русия от март 2016 г. насам. Русия също така прие изисквания за сертификат за „добра производствена практика“ за продажбата и подновяването на разрешенията за търговия на *фармацевтични продукти*, без да е осигурила достатъчен капацитет за извършването на тези процедури в Русия, което доведе до неоправдани закъснения за фармацевтичната промишленост на ЕС.

Русия (заедно с Казахстан) също така обяви проект за изменение на регламента за безопасност на *играчките* на Евразийския икономически съюз, като планира въвеждането на изисквания за психологическа и образователна безопасност, което е безпрецедентно в международната практика и изглежда няма никаква връзка с действителните цели за безопасност на играчките.

И накрая, Русия въведе съществена гранична мярка под формата на *забрана за транзит* за превози по пътища и железопътни линии от територията на Украйна за територията на Казахстан и Киргизстан през Русия, независимо от техния произход (т.е. включително и от ЕС). Ограничението доведе до значително увеличаване на транспортните разходи за някои износители от ЕС.

Важно е да се отбележи, че Русия също така разшири своите дългогодишни ограничения за участието на чуждестранни дружества в държавни поръчки като включи още два сектора (храни и радиоелектроника). За целите на настоящия доклад тези проблеми не са разглеждани като нови пречки, а по-скоро като нови аспекти на дългогодишни ограничения по отношение на държавните поръчки, които вече обхващаха дълъг списък със стоки (текстил, медицински изделия, вносни превозни средства, вносни продукти на леката промишленост, машини и оборудване, фармацевтични продукти, софтуер).

Комисията повдигна въпроса за всички нови и съществуващи пречки пред Русия на всички възможни форуми, включително и на Прегледа от СТО на търговската политика на Русия през 2016 г., в съответните комитети на СТО, както и чрез двустранни срещи и писма. Когато политиките на Русия бяха в нарушение на нейните ангажменти към СТО, ЕС също прибегна и до системата за уреждане на спорове на СТО. През 2016 г. специализираните групи на СТО отсъдиха в полза на ЕС по отношение на износа от ЕС на продукти от свинско месо (като това решение беше потвърдено от Апелативния орган на 23 февруари 2017 г.) и по отношение на въведените от Русия прекалено високи тарифи за някои селскостопански и промишлени продукти (разумният период от време, в който Русия да изпълни решението на СТО, все още не беше изтекъл към момента на изготвяне на настоящия доклад).

2. Индия

Индия прибегна до пет нови пречки през 2016 г., с което общият брой на пречките достигна 23 и се потвърдиха протекционистките тенденции, установени в миналогодишния ДПТИ. По-голямата част от нововъведените ограничения бяха следгранични мерки (4), насочени към широк кръг от сектори като стоманодобивния, текстилния, сектора на медицинските изделия и този на вината и спиртните напитки.

По отношение на *стоманодобивния сектор* Индия въведе минимални вносни цени, първоначално наложени през февруари 2016 г. върху 173 стоманени продукта. Мярката последно беше продължена с два месеца през декември 2016 г. за 19 стоманени продукта¹⁰. В допълнение на това списъкът с продукти, попадащи в обхвата на системата на задължително сертифициране, управлявана от Бюрото за индийски стандарти (BIS), беше допълнен през юни 2016 г. и вече включва 3 нови продукта от неръждаема стомана, освен 35-те стоманени продукта, определени в наредбата за контрол на качеството от 2012 г.

¹⁰ На 6 февруари 2017 г. Министерството на стоманата на Индия обяви, че срокът на действие на минималните вносни цени няма да бъде удължен допълнително. В резултат на това тази пречка вече не съществува и, ако бъде потвърдено, ще се счита за отстранена при изготвянето на ДПТИ за 2017 г.

Медицинските изделия в Индия все още се регламентират като „лекарствени продукти“ съгласно разпоредбите на индийския Закон за лекарствата и козметичните продукти и правилника към него, което ненужно води до по-строги изисквания. В този контекст износът на „обновени“ медицински изделия (т.е. продукти, които са били напълно преработени и вследствие на това не могат да бъдат разглеждани като оборудване втора ръка) е забранен, което ограничава възможностите за износ на европейските производители.

По отношение на *текстилните изделия* допълнителните мита върху максималната цена на дребно на някои изделия бяха удвоени (от 30 % на 60 %). Това увеличение, заедно със съответните такси за кацане, налага тежко бреме върху облеклата от ЕС.

Освен това бизнес възможностите на сектора „*вина и спиртни напитки*“ в Индия са засегнати от неоправдани нормативни различия в сравнение с международните стандарти относно изискванията за етикетиране и от вътрешните мерки за данъчно облагане.

Макар през 2016 г. да бяха отбелязани отчасти положителни промени при износа на *телекомуникационно оборудване*, други обременяващи изисквания остават в сила, като например задължението за реекспортиране на използвани електрически и електронни модули в случай на ремонт, изпитване, научноизследователска и развойна дейност или работа по проект. Това води до забавяне на вноса, което оказва отрицателно въздействие както върху ремонта на телекомуникационни мрежи, така и върху потенциални проекти за сътрудничество в областта на научните изследвания.

И макар преговорите за широкообхватно ССТ с Индия да бяха доведени фактически до застой през лятото на 2013 г. поради несъвместимост между амбициите и очакванията, Комисията редовно повдига тези въпроси пред индийските органи на всички налични многостранни и двустранни форуми, като например Комитета по технически пречки пред търговията (ТПТ) в рамките на СТО или в работните групи и подкомисията по търговията между ЕС и Индия.

3. Швейцария

През 2016 г. три нови пречки бяха посочени в рамките на ПДП за Швейцария, с което общият брой на регистрираните пречки нарасна на седем. Две от новите ограничения се отнасят за *секторите на услугите*: досега дружествата от ЕС, предоставящи услуги, трябваше да се регистрират за данък върху добавената стойност (ДДС) в Швейцария, ако техният годишен оборот в Швейцария надвишава определен праг. Новото законодателство, предложено през 2016 г., би променило критерия от „оборот в Швейцария“ на „оборот в целия свят“. В резултат на това повечето дружества от ЕС, предоставящи трансгранични услуги в Швейцария, ще трябва да се регистрират за ДДС и да плащат този данък. В допълнение на това установените в ЕС дружества ще се нуждаят от данъчно

представителство в Швейцария, което създава допълнителни разходи. Правилата за ниска стойност на пратките, които са освободени от ДДС, също ще бъдат променени и ще се намали привлекателността на вноса с ниска стойност (по-специално чрез електронна търговия).

Освен това новото изискване за регистрация на занаятчийски работници, въведено в кантон Тичино, изисква редица занаятчийски професии (например дърводелци, бояджии, градинари) да се регистрират въз основа на професионални изисквания (например диплома и минимални години практически опит) и личностни изисквания (например да не са вписани в регистрите за съдимост). Изпълнението на тези изисквания трябва да бъде доказано от заявителя, а в случай на чужденци — чрез документи, удостоверени от компетентните органи. Това оказва отрицателно влияние върху потенциала на европейските специалисти да предоставят тези услуги.

Швейцария също така въведе гранична мярка чрез прекатегоризиране на тарифите за *месо с подправки*, като увеличи значително тези тарифи. Въпреки че междувременно бе взето решение да се намали тарифата за месо с подправки, „внесено за целите на производство на сухо месо“, вносителите ще трябва да докажат при поискване, че месото е било внесено за тази цел. В резултат на това част от износа на ЕС ще продължи да бъде обект на по-високи мита.

ЕС повдигна въпроса за тези пречки пред Швейцария както на местно равнище пред експерти, заедно с екипа за достъп до пазара, така и по-официално в контекста на съответните заседания на Съвместния комитет за митниците, свободното движение на лица и селското стопанство.

4. Китай

Както беше подчертано в предишните ДПТИ и в БДДП, Китай остава сред партньорите на ЕС, които ограничават в най-голяма степен търговията. Дружествата от ЕС са изправени пред многобройни дългогодишни пречки в Китай, включително изисквания за съвместни предприятия, ограничения пред навлизането на пазара, задължения за трансфер на технологии и неоправдани технически регламенти. Производството на Китай също така остава ключовият фактор за съществуващия и нарастващия глобален свръхкапацитет в стоманодобивния сектор, както и за редица други сектори, включващи не само традиционните енергоемки отрасли, но също и все повече високотехнологични промишлености. Свръхкапацитетът на Китай в някои случаи надвишава общото производство на ЕС или общия размер на пазара на ЕС. Това създава риск от дъмпинг при нелоялни цени и води до сериозни сътресения на пазара в ЕС.

Конкретно за 2016 г. две нови пречки (и двете следгранични регулаторни мерки) бяха докладвани на ПДП, съответно в мебелния сектор и сектора на медицинските изделия.

По отношение на *мебелния* сектор бяха въведени пределни стойности за нивото на някои летливи органични съединения, които не са в съответствие с международните стандарти и носят значителен риск дружествата от ЕС да не бъдат в състояние да продават своите продукти в Китай. Комисията повдигна въпроса за тези мерки в отговора си на съответните уведомления за ТПТ и в няколко други случая в Комитета по ТПТ в рамките на СТО и на срещите на двустранната комисия между ЕС и Китай.

За *медицинските изделия* Китай актуализира своите регулаторни изисквания през 2016 г., като публикува втори каталог, включващ 350 изделия, освободени от клинични изпитвания. Същевременно, за да бъдат регистрирани в Китай, най-иновативните изделия продължават да подлежат на клинично изпитване, което трябва да се извърши в Китай. Комисията редовно иска от Китай да приравни своята регулаторна система за медицинските изделия с международните стандарти и практики, включително в рамките на кръглата маса ЕС—Китай с експерти в областта на медицинските изделия, на годишната среща ЕС—Китай за регулаторен диалог и достъп до пазара, както и на срещата на високо равнище ЕС—Китай на администрацията по храните и лекарствата.

При вземането на мерки за преодоляване на новите пречки, отбелязани през 2016 г., ЕС, разбира се, също предприема всички необходими действия, които могат да допринесат за премахване на съществуващите 23 пречки, регистрирани в БДДП. Въпреки това вероятността от поява на нови пречки остава значителна. Например, Китай понастоящем въвежда хоризонтални правила, свързани със сигурността със значително икономическо въздействие върху няколко сектора. Китай също така наскоро даде знак за предстоящо законодателство във важни за икономическите оператори от ЕС области, като например тази на превозните средства с неконвенционално енергозахранване (New Energy Vehicles (NEV)). Освен това Китай обяви намерението си да въведе неоправдани изисквания за сертифицирането на храни, засягащи голям брой продукти, включително напитки (алкохолни и безалкохолни), сладкарски изделия, шоколади, бисквити, конфитюри, компоти и други плодови продукти, млени и зърнени продукти, зърнени закуски, както и сухи продукти като юфка и макарони. Ако бъдат потвърдени, тези мерки ще бъдат разгледани в следващия ДПТИ.

5. Алжир

Алжир не е имал значително присъствие в докладите от предишни години, но в контекста на влошаването на текущата сметка и търговския баланс и на неговите усилия за увеличаване на местното промишлено производство държавата въведе две значителни пречки през 2016 г. с широкообхватни последствия за износителите от ЕС в няколко сектора.

След приетото през 2015 г. законодателство, което позволява потенциално разширяване на обхвата на *количествените ограничения*, през 2016 г. беше

въведена схема за лицензиране на вноса за четири категории продукти (превозни средства, цимент, стоманена арматура и стоманен валцдрат). Вследствие на това износителите от ЕС бяха значително засегнати през 2016 г. Например, едва около 57 000 лиценза бяха издадени през 2016 г. за износ на автомобили от ЕС, което представлява значителен спад в сравнение с износа от ЕС за този пазар през предходните години (например около 245 000 превозни средства през 2012 г.). Стоманената арматура, циментът и продуктите от стоманен валцдрат също бяха силно засегнати от мярката.

Освен това Алжир продължи да прибъгва до *политиките за промишлено локализиране*, инициирани със Закона за финансите от 2015 г., приемайки указ за отпускане на хоризонтален потребителски кредит за закупуване на продукти, произведени или сглобени в Алжир, считано от 2016 г.

ЕС повдигна тези въпроси пред Алжир в рамките на Споразумението за асоцииране между ЕС и Алжир, но Алжир засега не проявява желание да измени своите политики за ограничаване на търговията. Това също така допринася за липсата на напредък в преговорите за присъединяването му към СТО.

6. Египет

Въпреки че Египет не е бил в центъра на предишни доклади, понастоящем се въвеждат все по-голям брой пречки, засягащи търговията с тази страна. Наскоро, с хоризонтална мярка, обхващаща 25 категории стоки — от селскостопански продукти, велосипеди, козметика и дрехи до керамични плочки и мебели, египетското правителство въведе *задължителна регистрация на дружествата, желаещи да изнасят продуктите си за Египет*. Сред изискваните за регистрация документи указът посочва удостоверение, че производителят и/или собственикът на търговската марка поддържат система за контрол на качеството. Всички документи, които трябва да бъдат представени, трябва да бъдат заверени от Търговска камара, одобрени от египетско посолство и преведени от акредитиран център за преводи. Мярката поражда опасения относно съвместимостта с рамката на СТО и на Споразумението за асоцииране между ЕС и Египет, а и създава редица практически трудности за дружествата (напр. липсата на прозрачност в процеса на регистрация, липсата на процедура по обжалване, сериозни закъснения).

ЕС изрази своите опасения във всички налични форуми, включително в Комитета по технически пречки пред търговията в рамките на СТО, в двустранната рамка, предвидена от споразумението за асоцииране между ЕС и Египет, чрез Делегацията на ЕС в Кайро, както и в писмо на високо политическо равнище.

Освен това Египет подготвя и проект на *насърчителна схема във връзка с данъка за автомобилите* с цел принудително локализиране. Схемата ще предоставя данъчни отчисления за дружествата, които постигат определен процент на местния

компонент, определено количество местно производство и/или праг за износ от Египет.

7. Турция

През последните години Турция поддържаше няколко пречки пред търговията, които са в противоречие с нейните задължения съгласно Митническия съюз между ЕС и Турция, като например утежнени митнически процедури или допълнителни мита. През 2016 г. Турция въведе две допълнителни ограничаващи търговията мерки, повишавайки общия брой на докладваните пречки пред търговията на 15.

Една от тези нови пречки се състои в прилагането от Турция на *прекомерно високи изисквания за сертифициране* на голям брой продукти (включително машини, електрически двигатели и помпи) независимо от това, че не е имало никакви инциденти с неизправности или дефекти в тези продукти. Вследствие на това голям брой дружества от ЕС изпитаха проблеми с митническите процедури при износ за Турция.

Друга значителна нова пречка пред търговията е, че турските органи понастоящем прилагат мерки за принудително локализиране във *фармацевтичния* сектор, за да засилят националното производство в Турция. Турското министерство на здравеопазването поиска чуждестранните производители на няколко фармацевтични продукта да ги произвеждат на място. При липсата на „достатъчен“ ангажимент за локализация от чуждестранните производители, продуктите ще бъдат извадени от списъка с продукти, за които разходите се възстановяват в рамките на турската система за здравно осигуряване. Това предполага, че тези продукти ще бъдат ефективно изключени от турския пазар. Мярката е дискриминационна спрямо вноса и ще има сериозни последици за способността на фармацевтичната промишленост в ЕС да изнася за и да работи в Турция, което крие риск от значителна загуба на пазарен дял.

Опасенията на ЕС относно двете нови мерки бяха повдигнати на различни двустранни срещи с турското Министерство на икономиката, Министерството на здравеопазването и Агенцията за лекарства и медицински изделия. Комисията ще продължи усилията си за отстраняване на тези и други търговски пречки, за да предотврати допълнителна ескалация на протекционистките мерки, да увеличи достъпа до пазара за европейските дружества, както и да подобри цялостната търговска среда. Изпълнението от страна на Турция на нейните съществуващи задължения по силата на Митническия съюз между ЕС и Турция също ще бъде взето предвид в контекста на предвидените преговори за модернизиране на митническия съюз и за по-нататъшното разширяване на неговия обхват.

Б. ТЪРГОВСКИ ПОТОЦИ, ПОТЕНЦИАЛНО ЗАСЕГНАТИ ОТ ПРЕЧКИТЕ, РЕГИСТРИРАНИ ПРЕЗ 2016 г.

Оценката на икономическото въздействие на конкретни пречки пред достъпа до пазара остава проблемна задача, която изисква тясно сътрудничество между бизнеса, държавите членки и Комисията. Един от факторите за приоритизиране на пречките пред търговията в рамките на ПДП е очакваното въздействие на всяка докладвана нова мярка.

И макар Комисията да възнамерява да обърне повече внимание на събирането на такава информация чрез ПДП в бъдеще, наличните икономически данни за регистрираните пречки, въпреки че се подобряват, остават частични. Ето защо в настоящия раздел се анализират *търговските потоци, потенциално засегнати* от новите пречки пред търговията със стоки. Това се основава на двустранни данни за износа от ЕС (и данни за внос в случая на експортни ограничения на трети държави) за съответните тарифни кодове на Хармонизираната система (ХС). Тъй като пречките, които възникнаха през 2016 г., може вече да са ограничили износа от ЕС през същата година, анализът се основава на средните търговски потоци през трите последователни предишни години 2013—2015 г. И макар точното въздействие на пречките пред търговията върху тези търговски потоци да не може да бъде измерено¹¹, това най-малкото дава индикация за значението на съответния износ, потенциално засегнат от пречките пред търговията.

Този метод беше приложен за 32 от 36-те нови пречки, регистрирани през 2016 г., с изключение на две услуги и една инвестиционна мярка (за които няма налични данни за търговските потоци) и една важна хоризонтална мярка, за която не можаха да се установят конкретно засегнати сектори.

Резултатът от тази оценка показва, че новите пречки пред търговията, регистрирани през 2016 г., потенциално са засегнали износ от ЕС на стойност до 27,17 млрд. EUR¹². Това надвишава общия износ от ЕС за търговски партньори като Южна Африка¹³, Алжир¹⁴ или Украйна¹⁵ и съответства на 1,6 % от общия износ на ЕС в световен мащаб през същите години.

Изчислено е, че взети заедно мерките, въведени от Русия, могат да имат най-голямо въздействие върху износа на ЕС, като има потенциална вероятност да засегнат търговски потоци до 12,26 млрд. EUR. На следващо място е

¹¹ Не всички пречки пред търговията представляват общи забрани на търговията, а някои имат по-ограничаващи ефекти върху търговията от други.

¹² Средната стойност на износа от ЕС през периода 2013—2015 г. послужи като основа за анализа.

¹³ Общият износ от ЕС за Южна Африка през 2013—2015 г. е бил на средна стойност 24,41 млрд. EUR/година.

¹⁴ Общият износ от ЕС за Алжир през 2013—2015 г. е бил на средна стойност 22,67 млрд. EUR/година.

¹⁵ Общият износ от ЕС за Украйна през периода 2013—2015 г. е бил на средна стойност 18,31 млрд. EUR/година.

потенциалното въздействие на пречките, въведени от Алжир (3,75 млрд. EUR), Китай (3,7 млрд. EUR), Турция (2,69 млрд. EUR), Индия (2,2 млрд. EUR) и Египет (1,72 млрд. EUR).

Този анализ също така показва, че новите мерки, въведени от Русия, са по-специално насочени към сектори, в които износът на ЕС за Русия е традиционно силен. Например, преди въвеждането на неоправданите изисквания за сертифициране на фармацевтичните продукти износът на лекарства от ЕС за Русия беше на стойност 6,1 млрд. EUR на година, а субсидиите за автомобили и селскостопански машини могат да засегнат търговски потоци в тези сектори, равняващи се на 5,85 млрд. EUR износ от ЕС за Русия на година.

Решението на Алжир да въведе нови количествени ограничения и схемата за лицензиране на вноса на моторни превозни средства, цимент, стомана и стоманен валцдрат също би могло да окаже значително въздействие върху износителите от ЕС, като предишният износ в тези сектори е бил на стойност 3,75 млрд. EUR.

Други пречки с потенциално въздействие върху особено големи търговски потоци включват задълженията за клинично изпитване, наложени от Китай за европейските медицински изделия, които биха могли да представляват потенциален риск за износа от ЕС на стойност 2,95 млрд. EUR; утежнените митнически процедури, прилагани от Турция за няколко продукта, включително машини, електрически двигатели и помпи, които биха могли да имат неблагоприятно въздействие върху износа от ЕС на стойност 2,6 млрд. EUR и индийската минимална вносна цена за стоманата, която може да повлияе отрицателно на износа от ЕС на стойност 1,36 млрд. EUR. Освен това изискванията за регистрация на фабриките в Египет, които обхващат 25 категории стоки от селскостопански продукти, велосипеди, козметика и дрехи до керамични плочки и мебели, биха могли да засегнат търговски потоци при износа на стойност 1,03 млрд. EUR.

Значителната степен, в която търговията евентуално е засегната от налагането на нови пречки пред достъпа до пазара, отново потвърждава значението на Стратегията на ЕС за достъпа до пазари и „засиленото партньорство“ с цел мониторинг на ограничаващи търговията мерки в световен мащаб и тяхното отстраняване, както и за тяхното приоритизиране и премахване чрез най-подходящите инструменти.

III. ОСНОВНИ ПРЕЧКИ ПРЕД ТЪРГОВИЯТА И ИНВЕСТИЦИИТЕ, ОТСТРАНЕНИ ПРЕЗ 2016 г.

В настоящата глава се разглежда стратегията на Комисията за преодоляване на пречките пред търговията и инвестициите през 2016 г. и постигнатите резултати

под формата на отстранени пречки. В този раздел се разглеждат по-подробно някои от най-важните успехи през 2016 г. В него се представя също така оценка на стойността на търговията, засегната от тези мерки преди тяхното разрешаване.

А. СТРАТЕГИЯ НА ЕС ЗА ПРЕОДОЛЯВАНЕ НА ПРЕЧКИТЕ ПРЕД ТЪРГОВИЯТА И ИНВЕСТИЦИИТЕ

В предишния ДПТИ вече бяха разгледани основните начини, използвани от ПДП за справяне с нарастващия брой на пречките в трети държави¹⁶. През 2016 г. ПДП продължи да разчита на подобна широка гама от инструменти за разрешаване на проблеми с достъпа до пазари.

В *рамките на СТО* ЕС продължава да поддържа енергично програмата за многостранна търговия и механизма за уреждане на спорове. ЕС също така запази своята активна и конструктивна роля в комитетите на СТО (напр. Комитетите по ТПТ¹⁷, СФС¹⁸, СИМ¹⁹, СТИМ²⁰, Комитета по процедурите по лицензиране на вноса, Комитета по ограниченията, свързани с платежния баланс), които осигуриха полезни възможности през 2016 г. ЕС да се изрази опасенията си относно много от мерките, описани в предходните глави.

При невъзможност за ефективно преодоляване чрез механизмите за консултация, на пречките, засягащи неблагоприятно интересите на ЕС, същият е прибегнал до системата за уреждане на спорове в рамките на СТО. През 2016 г. ЕС започна процедури по два нови случая, един свързан с митата и другите ограничения на Китай върху износа на суровини (DS 509), и още един, отнасящ се до дискриминационното третиране на износа от ЕС на спиртни напитки за Колумбия (DS 502). Също така през 2016 г. две експертни групи на СТО отсъдиха в полза на ЕС (по DS 475 по отношение на руските политики спрямо вноса на продукти от свинско месо и по DS 485 по отношение на руското тарифно третиране на някои селскостопански и промишлени продукти).

Освен това ЕС продължи да следва *амбициозна програма за търговски преговори* — друг инструмент за отваряне на пазарите и за отстраняване на пречките пред търговията. През 2016 г. бяха подписани Всеобхватното икономическо и търговско споразумение (ВИТС) с Канада и присъединяването на Еквадор към Споразумението за свободна търговия (ССТ) с Колумбия и Перу, разговорите с Япония за ССТ значително напреднаха, преговорите за ССТ с държавите от

¹⁶ ДПТИ 2016 г., стр. 17—23. http://trade.ec.europa.eu/doclib/docs/2016/june/tradoc_154665.pdf

¹⁷ Комитет на СТО по техническите пречки пред търговията

¹⁸ Комитет на СТО по санитарните и фитосанитарните мерки

¹⁹ Комитет на СТО по субсидиите и изравнителните мерки

²⁰ Комитет на СТО по свързаните с търговията инвестиционни мерки

МЕРКОСУР бяха подновени, започна актуализирането на ССТ с Мексико и бяха започнати нови преговори с няколко държави, сред които Индонезия, Филипините и Тунис. Много пречки пред достъпа до пазарите биват преодолявани пряко по време на преговорите. Например, в резултат на подписаното с Канада ВИТС през 2016 г. премахването на тарифите ще бъде допълнено от премахването на много значителни следгранични пречки в различни сектори като сектора на вината и спиртните напитки.

В контекста на засиленото ПДП и с оглед на засиления протекционизъм Комисията реши също да укрепи партньорството си с държавите членки и предприятията за по-нататъшното подобряване на съвместните усилия за отстраняване на пречките с трети държави. Важното е, че Комисията също така засили обсъжданията със заинтересованите от ПДП страни относно пречките пред търговията в държави, за които се обмислят или са започнати преговори за ССТ, с цел да се определи най-добрата стратегия за премахването на тези пречки.

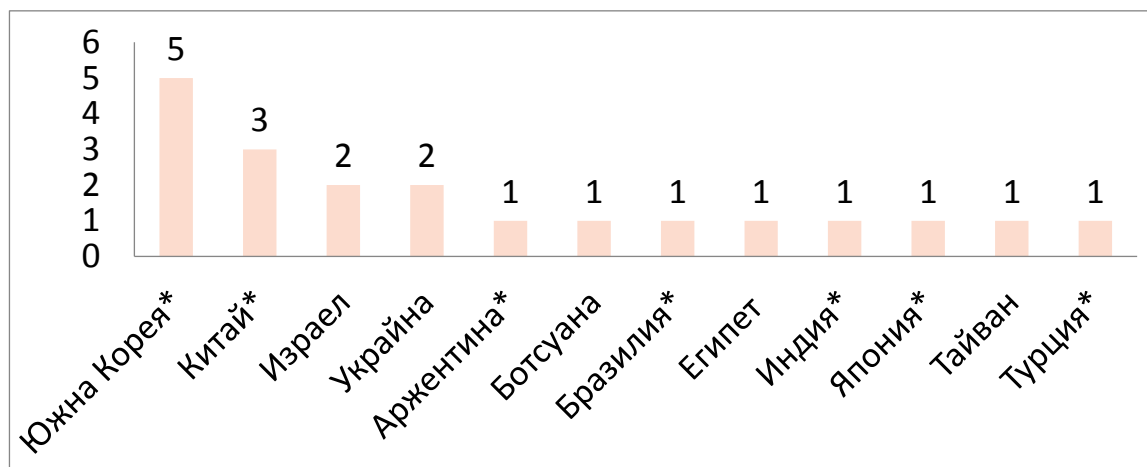
Прилагането и изпълнението на търговски споразумения също остава ключов аспект на търговската политика на ЕС. Изпълнителните структури, създавани чрез ССТ, значително допринасят за премахване на конкретни пречки пред търговията. През 2016 г. такъв беше случаят например със ССТ между ЕС и Южна Корея и споразумението за Задълбочена и всеобхватна зона за свободна търговия (ЗВЗСТ) между ЕС и Украйна, като второто започна временно да се прилага на 1 януари 2016 г. (вж. раздел III.B. от настоящия доклад). Комисията също така внимателно следи задълженията, поети в рамките на ВИТС, да бъдат транспонирани в канадското законодателство и да се изпълняват ефективно. ВИТС освен това предоставя необходимата рамка за обсъждане на пречките, които могат да възникнат в области като СФС, ТПТ или инвестициите. По-късно тази година, в контекста на „засиленото партньорство“, обявено в стратегията „Търговия за всички“, приета през октомври 2015 г., Комисията ще публикува целеви доклад за изпълнението на ССТ.

Б. ПРЕГЛЕД НА ПРЕЧКИТЕ, ОТСТРАНЕНИ ПРЕЗ 2016 г.

1. Разбивка на пречките, отстранени през 2016 г. по трети държави

Благодарение на обединените усилия на всички заинтересовани от ПДП страни, 20 от регистрираните пречки пред търговията, прилагани в 12 различни трети държави, бяха напълно или частично премахнати през 2016 г. Тези миналогодишни резултати са като цяло съпоставими с 23-те пречки, премахнати през 2015 г.

На графика 6 са показани третите държави, където пречките са били най-успешно преодолявани. Южна Корея е първа с пет пречки пред търговията, отстранени през 2016 г., следвана от Китай (3), Израел и Украйна (с по 2). В Аржентина, Ботсуана, Бразилия, Египет, Индия, Тайван, Турция и Япония бяха отстранени по една от регистрираните пречки.

Графика 6: Географска разбивка на пречките пред търговията и инвестициите, отстранени през 2016 г. (* — държави от Г-20)

Следва обаче да се повтори, че тъй като БДДП не предоставя всеобхватен преглед на всички пречки пред търговията, на които се натъкват износителите от ЕС, тя не дава пълна картина на всички пречки, отстранени през 2016 г. По-специално, когато преговорите по ССТ не са били приключили, пречките и отстраняването им понякога не са били регистрирани. Това ще бъде проследено по-отблизо в бъдеще в рамките на ПДП в контекста на „засиленото партньорство“.

2. Разбивка на пречките, отстранени през 2016 г. по видове мерки

Предвид зачестилото през 2016 г. прибегване до следгранични пречки (20) в сравнение с граничните (13), уместно е да се анализира доколко ефективен е бил ЕС при премахването на тези различни видове мерки през миналата година.

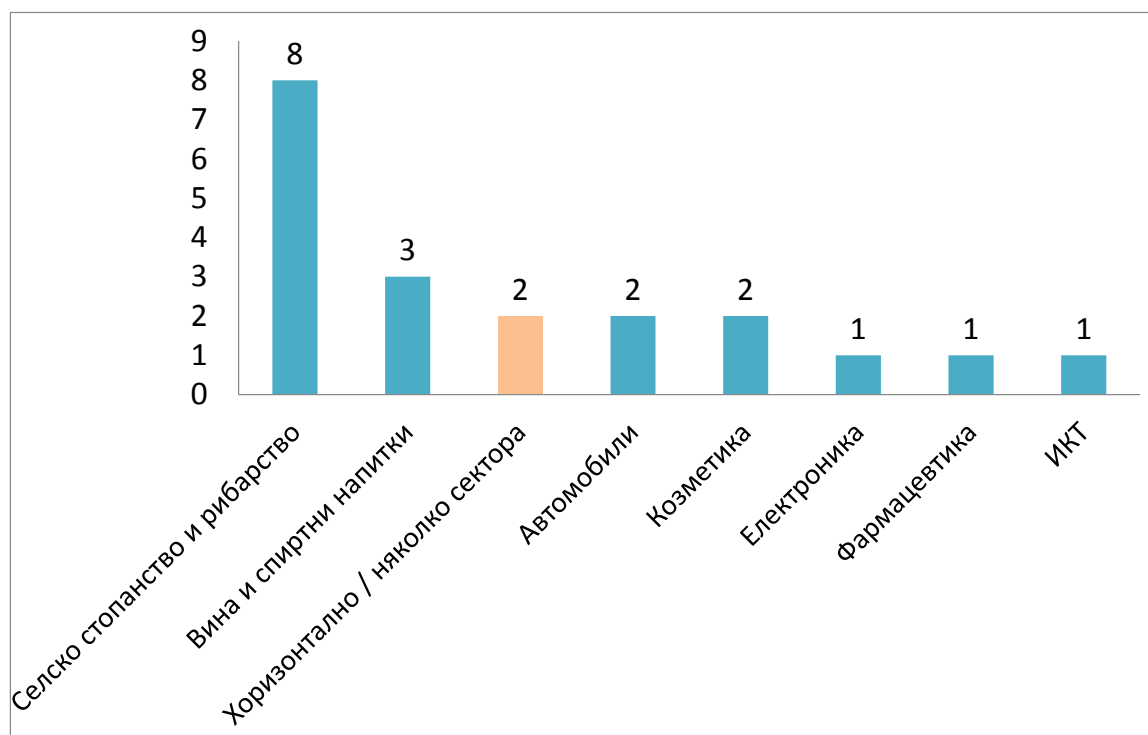
Графика 7 показва, че СДП е допринесла еднакво за преодоляването на граничните (10) и следграничните (10) мерки, което доказва, че нейните инструменти запазват своята ефективност при премахването на мерки, които често е по-трудно да бъдат засечени.

По отношение на 10-те успешно преодолените гранични мерки, повечето са били свързани с въпросите на СФС (7), а останалите отстранени пречки са представлявали забрани за внос или митнически въпроси (3).

При 10-те следгранични мерки повечето положителни резултати са били постигнати в областта на регулаторните или данъчните мерки за търговията със стоки (9), като един проблем с услуги също е бил успешно решен.

3. Разбивка на пречките, отстранени през 2016 г. по сектори

Графика 7 показва моментна снимка на основните сектори на икономическата дейност, в които пречките пред търговията са били отстранени през 2016 г.: Секторът на *земеделието и рибарството* е бил на първо място с осем (изцяло или частично) отстранени пречки, свързани по-специално с въпросите на СФС (5). В сектор „*вина и спиртни напитки*“ също бяха отбелязани значителен брой отстранени пречки (3), следван от секторите „*автомобилостроене*“ и „*козметика*“ (по 2). В допълнение на това отделни пречки бяха отстранени в секторите „електроника“, „фармацевтика“ и „ИКТ“. И накрая, две хоризонтални пречки също бяха отстранени — и двете в Южна Корея: една по отношение на проверката на произхода и друга (решена временно) относно тарифното третиране на (повторно внесени) поправени стоки (вж. също раздел III.B.1.).

Графика 7: Секторна разбивка на пречките пред търговията и инвестициите, отстранени през 2016 г., както са отбелязани в БДП

В. КАЧЕСТВЕН АНАЛИЗ НА ПРЕЧКИТЕ, ОТСТРАНЕНИ ПРЕЗ 2016 г.

Настоящият раздел предлага по-задълбочен анализ на отстранените пречки в четирите търговски партньори, за които е отчетен най-голям брой отстранени пречки през 2016 г.: Южна Корея, Китай, Израел и Украйна.

1. Южна Корея

Особено положителна тенденция се наблюдава в Южна Корея, където беше регистрирана само една нова пречка през 2016 г., а пет бяха отстранени. Това показва, че организационната структура за изпълнение на ССТ се явява ефективно средство за премахване на пречките пред търговията (вж. също раздел III.A).

Макар търговските потоци в *автомобилния сектор* значително да са се подобрили след прилагането на ССТ, определени проблеми с достъпа до пазара все още съществуват в този сектор и Комисията продължи да повдига тези въпроси в работната група за автомобилния сектор към ССТ. В този контекст през 2016 г. Южна Корея се съгласи да промени своите единствени по рода си изисквания за размера на седалките и техния проход, както и да хармонизира определени разпоредби с международните стандарти (напр. въпросът с акумулаторите от 48 V от Правило № 100 на Икономическата комисия за Европа (ИКЕ) на ООН). Комисията ще продължи да повдига въпроса за оставащите пречки пред съответните изпълнителни органи на ССТ, както и при евентуални изменения на съществуващото споразумение.

Пречка беше отстранена също и в *козметичния* сектор през 2016 г.: след намеса на ЕС пред южнокорейските партньори една дискриминационна мярка, задължаваща собствениците на безмитни магазини в Южна Корея да запазват минимална площ за продажба на местни продукти, беше изменена в по-малко дискриминационното задължение да се запазва минимална площ за продажбата на продукти на малки и средни предприятия.

В областта на търговията със *селскостопански* продукти, нарушаващите търговията аспекти на проект на наредба, съдържащ неоправдани технически изисквания спрямо суровото сирене с потенциално отрицателно въздействие върху предприятията в ЕС бяха смекчени след намесата на ЕС.

В хоризонтален аспект Южна Корея също така измени митническите си процедури по отношение на *проверката на произхода*. До 2016 г. митническата служба на Корея продължаваше да извършва своята проверка на произхода за стоките от ЕС по начин, равнозначен на прекия начин за проверка на произхода, т.е. чрез пряк контакт с вносителите. Дружествата от ЕС в различни сектори се оплакваша от този подход, който противоречеше на непряката проверка на произхода, предвиждана в Споразумението за свободна търговия. След намесата на ЕС Южна Корея прие непряката проверка на произхода в съответствие със ССТ, което значително подобри положението на износителите от ЕС.

Друг отдавнашен хоризонтален проблем е свързан с тарифното третиране от Южна Корея на (повторно внесените) *поправени стоки*. ССТ между ЕС и Южна Корея не съдържа разпоредба, освобождаваща поправените стоки от митнически такси при повторно внасяне в Южна Корея след ремонт в ЕС. След честите намеси на Комисията Южна Корея удължи текущото освобождаване от мита през декември 2016 г. до края на 2018 г. В допълнение към това временно решение ЕС ще продължи също така да търси дългосрочно решение на проблема, включително в контекста на потенциални изменения на ССТ.

2. Китай

Китай остава сред държавите, които най-често прибягват до залагането на пречки пред достъпа до пазара предвид общия брой регистрирани мерки (23) и новите пречки, възникнали през 2016 г. (2). Същевременно през 2016 г. също така бе отбелязано положително развитие при три идентифицирани пречки пред търговията, което показва, че стратегията на ЕС за премахване на пречките може да бъде ефективна и спрямо големи икономики.

Напредък беше постигнат и по отношение на сериозна пречка в сегмента на *ИКТ*: Китай планираше да въведе правила, принуждаващи дружествата, които доставят ИКТ продукти за китайски банки да използват китайски права на интелектуална собственост и да разкриват ключови софтуерни кодове, които се считат за търговски тайни. След намеси на високо равнище от страна на Комисията Китай реши временно да прекрати приемането на мярката в очакване на преразглеждането на наредбата. Комисията ще продължи да следи отблизо този въпрос с оглед на пълното му разрешаване на място.

Друго положително развитие беше отчетено в *козметичната* промишленост, където се очакваше нов законодателен акт да въведе обременяващи изисквания, като например забрана за поставянето на нов етикет върху оригиналния етикет или задължението за показване на името и адреса на подизпълнителите върху опаковката. След намеси от страна на ЕС във всички съответни многостранни и двустранни форуми Китай се съгласи да преустанови действието на мярката. Считано от 2016 г. това позволи на козметичните дружества от ЕС да подновят своя износ за Китай при досегашните условия.

В сектора на *спиртните напитки* също беше отбелязан успех: Китай преди поддържаше неоправдана СФС мярка, изискваща много ниски нива на определени фталати, които бяха по-строги от минималните равнища на безопасност съгласно собствената му оценка на риска. Въпросът беше решен през 2016 г., когато Китай потвърди, че ще се върне към предишната си практика в съответствие с резултата от собствената си оценка на риска, като гарантира, че износителите на спиртни напитки от ЕС могат да продължат своята дейност.

3. Израел

Търговските отношения между ЕС и Израел се основават на споразумението за асоцииране, което влезе в сила през 2000 г. Израел по принцип подкрепя улесняването на търговията и никога не е бил много активен при използването на пречки пред достъпа до пазара спрямо дружествата от ЕС, което от своя страна допринася за здравите търговски отношения. Две пречки бяха успешно отстранени през 2016 г. като по този начин в БДП остават само три активни пречки.

Една от наскоро преодолените пречки се отнася за износа на *фармацевтични продукти*: След преки контакти с израелското министерство на здравеопазването Израел вече приема да разглежда искания за разрешаване на достъп до

фармацевтичния пазар от всички държави — членки на ЕС, включително от държавите членки, които се присъединиха към ЕС през 2004 г. Така най-сетне дружествата от тези държави членки ще могат да изнасят фармацевтични продукти и за Израел. ЕС се надява, че подобна пречка пред търговията с медицински изделия също може да бъде преодоляна скоро.

От 2016 г. Израел също така възобнови издаването на разрешения за няколко държави — членки на ЕС, за износ на живи *говеда* (едър рогат добитък), с което беше решен този проблем със СФС мерки.

4. Украйна

Временното прилагане на ЗВЗСТ между ЕС и Украйна след 1 януари 2016 г. доведе до трайно подобряване на търговските отношения. Общото количество активните пречки пред търговията в Украйна намаля от пет на четири след премахването на две пречки през 2016 г. и въвеждането на една нова пречка през 2016 г. По отношение на новоприетата мярка, която се състои в износно мито върху метален скрап, следва да се отбележи, че след намеса на Европейската комисия и последващо вето, наложено от президента на Украйна върху първоначалното предложение, приетата мярка в крайна сметка беше съкратена до една година и се очаква да изтече през септември 2017 г. Това следва допълнително да намали общия брой на пречките.

Украйна отбеляза напредък в премахването на пречките, които водят до загриженост сред износителите от ЕС, например като отмени дългогодишната забрана по СФС съображения за *говеждо и телешко месо* (макар и някои условия за внос все още да не са напълно в съответствие със стандартите на ЕС) или също толкова дълго прилаганото карантинно разрешително за внос или транзит на *зеленчуци*. За съжаление обаче забраната за износ на дървен материал, наложена от Украйна през 2015 г., е все още в сила независимо от многото ангажменти, поети от Украйна да изостави мярката. Заедно със своите партньори в засиленото ПДП Комисията ще продължи да наблюдава прилагането на ЗВЗСТ с цел преодоляване на пречките и предотвратяване на появата на нови.

Г. ТЪРГОВСКИ ПОТОЦИ, ПОТЕНЦИАЛНО ЗАСЕГНАТИ ОТ ПРЕЧКИТЕ, ОТСТРАНЕНИ ПРЕЗ 2016 г.

При липсата на достатъчно надеждни икономически данни на този етап, методологията, обяснена в раздел II.Б, беше използвана и за изчисляване на търговските потоци, които са били потенциално засегнати от пречките, отстранени през 2016 г. Макар тази методология да не е идеална — тъй като анализът на търговските потоци от предишни години за отстранените пречки изопачава резултатите поради спада в износа от ЕС заради пречката, която все още е била налице — тя поне дава известна индикация (макар и потенциално занижена) за

размера на търговските потоци, които може да имат полза от отстраняването на пречките .

Методологията е използвана за 17 от 20-те пречки, които са били премахнати през 2016 г., изключенията отново са свързани с по-хоризонталните случаи (проблемите с поправените стоки и проверката на произхода в Южна Корея) и свързания с ИКТ проблем в Китай, описан в предишния раздел. Въпреки че икономическата стойност, генерирана в резултат от премахването на тези пречки, се очаква да бъде значителна, продължава да бъде твърде трудно да се идентифицират и измерят съответните търговски потоци и следователно те не са включени в анализа.

Въпреки това, въз основа на тази методология, отстраняването на пречките пред търговията през 2016 г. би могло да повлияе положително върху износа от ЕС в порядъка на 4,2 млрд. EUR²¹. Във всеки случай, като се вземат предвид ограниченията на методологията, ще бъде полезно в бъдеще да се проследи развитието на търговията в тези области, след отстраняването на пречките, за да се направят по-точни заключения относно последствията от тяхното отстраняване²².

По отношение на търговските потоци, които са били потенциално засегнати от конкретни пречки, износителите от ЕС биха могли да имат значително по-добри търговски възможности след премахването на седем пречки, свързани със санитарни и фитосанитарни въпроси през 2016 г., равняващи се на износ от ЕС на обща стойност 1,86 млрд. EUR. Например, земеделските производители от ЕС биха могли да се възползват от премахването на санитарните и фитосанитарни ограничения, прилагани преди това от Украйна, което може да се отрази на текущия износ, оценяван на 602,62 млн. EUR.

Отстраняването на пречките в Китай, в областта на козметиката и спиртните напитки, също би могло да окаже значително въздействие, тъй като износоът от ЕС в тези сектори е бил на стойност съответно 678,6 млн. EUR и 398,39 млн. EUR. Козметичният сектор също би могъл да се възползва от премахването на дискриминационното третиране в Корея, което би могло да даде тласък на текущото ниво на износа от ЕС, оценяван на 452,56 млн. EUR.

²¹ Основа за анализа продължава да бъде средният износ от ЕС през периода 2013—2015 г. в засегнатите кодове по Хармонизираната система (ХС).

²² Въпреки че Комисията е разработила методология за по-прецизна оценка на въздействието на отстранените пречки, тази методология изисква наблюдаване на търговските потоци, след като пречката е отстранена. Последният такъв анализ беше извършен през 2015 г. и в него беше стигнато до заключението, че отстранените през 2012 и 2013 г. пречки в рамките на СДП са довели до допълнителни търговски потоци в размер на 2,4 млрд. EUR през 2014 г., което е равностойно на малко ССТ като сключеното с Колумбия.

IV. ЗАКЛЮЧЕНИЕ

Основната цел на тазгодишния доклад е да представи подробен преглед на пречките пред търговията и инвестициите, които засягат пряко икономическите оператори в ЕС и са били идентифицирани и отстранени чрез Партньорството за достъп до пазари между Комисията, държавите членки и стопанските организации. Базата данни за достъп до пазари, в която се регистрират тези пречки, понастоящем включва 372 активни пречки, докладвани за 51 държави от цял свят. Основно големи икономики като Русия, Бразилия, Китай, Индия и Индонезия продължават да ползват тези протекционистки инструменти.

Подобни тенденции са наблюдавани в целия свят през календарната 2016 г., която е референтният период на настоящия доклад. От 36-те нови пречки, докладвани през 2016 г., Русия е прибегнала до най-голям брой нови търговски ограничения, плътно следвана от Индия, а Китай запазва мястото си сред петте най-големи държави, ползващи пречки пред търговията. Няколко нови мерки бяха докладвани и за Швейцария, а Алжир, Египет и Турция се откриха по-специално като активно провеждащи политики за локализиране. В допълнение към определени хоризонтални мерки нови пречки бяха регистрирани за 13 стопански сектора, сред които главно секторите на вината и спиртните напитки, както и секторите на селското стопанство и рибарството, но също и секторите на автомобилостроенето, фармацевтичната промишленост, услугите, медицинските изделия, играчките и железодобивния и стоманодобивния сектор, както и сектора на цветните метали. Търговските потоци, потенциално засегнати от всички нови пречки, регистрирани през 2016 г., се очакваше да достигнат до 27,17 млрд. EUR, което надвишава общия износ от ЕС за партньори като Южна Африка, Алжир или Украйна и съответства на 1,6 % от общия износ на ЕС.

В положителен план следва да се отбележи, че Партньорството за достъп до пазари е допринесло за премахването на 20 пречки пред търговията и инвестициите през 2016 г. в седем различни сектора, заедно с някои хоризонтални пречки. Положителните тенденции, наблюдавани по-специално в Южна Корея и Украйна, подчертават прилагането на споразуменията за свободна търговия като ефективен фактор за премахване на пречките пред достъпа до пазара и Комисията е решила да продължи укрепването и обединяването на усилията с нейните партньори в рамките на „засиленото партньорство“, за да се гарантира още по-ефективното изпълнение на споразуменията за свободна търговия на ЕС. Макар несъмнено да предстои още много работа, и в Китай бяха премахнати някои пречки, което показва, че стратегията на ЕС за премахване на пречките може да бъде ефективна и спрямо големи икономики, с които няма сключени действащи споразумения за свободна търговия. ЕС също така ще продължи да разчита на рамката на СТО и на своята собствена амбициозна програма за търговски преговори, които ще останат основни инструменти за премахване на пречките. Като цяло, търговските потоци,

потенциално засегнати от премахнатите през 2016 г. пречки, са били от порядъка на 4,2 млрд. EUR.

В заключение Стратегията на ЕС за достъп до пазари се оказва много ценна за откриването и отстраняването на пречките, като по този начин допринесе за по-добри възможности за износ и инвестиции за икономическите оператори от ЕС. С оглед на нарастващия протекционизъм в световен мащаб, Комисията ще положи допълнителни усилия, за да гарантира, че всички заинтересовани страни ще обединят сили чрез Партньорството за достъп до пазари, за да бъде стимулиран икономическият растеж и производителността на основата на отворени световни пазари.